N°. 541. # DE GRONDWET. 1855.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden ...... ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks .... " 5.50.

DINGSDAG 20 FEBRUARIJ.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet, Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. ....
Voor elken regel meer. ....
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegelregt daaronder begrepen.

MEMORIE VAN BEANTWOORDING, *betrekkelijk het voorstel van drie leden tot afschaffing van den accijns op het gemaal der rogge.*

(Hoofdinhoud.)

I. De voorstellers meenen te moeten herinneren, dat zij hun voorstel hebben gedaan, nadat bij de behandeling van het voorstel tot afschaffing van de accijnsen op den turf en op de steenkolen gebleken was, dat een aanzienlijk gedeelte van de leden der Kamer aan eene afschaffing van de belasting op het gemaal de voorkeur zoude geven.

Bij de overtuiging, die hen bezielt, dat de afschaffing van deze belasting aan die van andere belastingen moet voorafgaan, achtten zij zich verpligt dit punt tot oplossing te brengen. Het was toch gebleken, dat bij de Regering een met hen overeenstemmend gevoelen bestond; het was, zoo als reeds zoo even gezegd is, gebleken, dat ook een aanzienlijk gedeelte der Kamer een gelijk gevoelen was toegedaan.

De Regering had uit eene, zoo als de ondergeteekenden meenen, overdreven voorzigtigheid, uit een te ver gedreven beduchtheid voor de gevolgen van den politieken toestand van dit werelddeel, haar voorstel tot de afschaffing van opcenten beperkt en dus binnen zoo naauwe grenzen bepaald, dat de behandeling daarvan het beginsel, door de Regering voorgestaan, door een aanzienlijk gedeelte der Kamer gehuldigd, het beginsel waarvoor de ondergeteekenden meenden te moeten strijden, niet tot een beslissing kon brengen.

Het bleek daarbij, dat het voorstel der Regering juist om den zoo beperkten aard, omdat het geen nut of voordeel voor de bevolking beloofde, zelfs bij degenen, die vermeenden, dat de afschaffing van de belasting op het gemaal aan elke andere afschaffing van belastingen vooraf diende te gaan, geen bijval had kunnen vinden. Wilden zij dus, getrouw aan hun beginsel, bij de openbare discussie het voorstel tot afschaffing van den accijns op de brandstoffen bestrijden, men zoude hun welligt hebben voorgeworpen, men zoude er een wapen tegen hen van hebben gemaakt, zoo zij in gebreke waren gebleven om door het doen van een daartoe strekkend voorstel de Kamer in de gelegenheid te brengen om eene beslissing te nemen.

De ondergeteekenden meenen dus, dat het doen van hun voorstel bepaaldelijk moet strekken om het gewigtig onderwerp der afschaffing van belastingen meer van alle zijden te doen beschouwen, en aan de Kamer meer vrijheid te geven om met overtuiging eene keuze te doen.

Mogt hun voorstel verder het gevolg hebben, waarop door dezelfde leden wordt gedoeld, dat namelijk door de Regering te dezer zake nog nader het initiatief wordt genomen; mogt het tot een spoorslag aan de Regering kunnen hebben gestrekt om den weg van overdreven voorzigtigheid, van te groote beduchtheid te verlaten, meer krachtig op te treden en bepaalde voorstellen tot vermindering van lasten te doen, de ondergeteekenden zouden er zich zeer over verheugen.

II. De voorstellers treden daarna in een uitvoerige, historische beschouwing ten betooge, dat de afschaffing van den accijns op het gemaal boven elke andere belasting de voorkeur verdient. Wanneer alle pogingen, om tot die afschaffing te geraken, zijn afgestuit, dan is dit, omdat zij, volgens de voorstellers zijn afgestuit op dezelfde bezwaren, waarop die in 1847 gedaan stuitte, namelijk de moeijelijkheid om de lasten op anderen over te brengen, zoo bewijst dit slechts dat de behoefte wel erkend en gevoeld werd, maar dat men terugdeinsde voor de bezwaren, die aan het herstel van het onregt waren verbonden.

Gaat men nu na hetgeen sedert is gebeurd, dan zal men vinden: vooreerst, dat bij de gemeentewet (van 29 Junij 1851) aan de gemeenten het belasten van zout, zeep, aardappelen, varkens- en schapenvleesch verboden is, en dat dezelve op het gemaal der rogge niet meer dan 100 opcenten mogen heffen, terwijl op het gemaal der tarwe het heffen van 150 opcenten wordt toegelaten; ten andere, dat toch de Minister van Finantien, dezelfde van 1848, bij de door hem gedane voordragt tot wijziging van het belastingstelsel en invoering eener belasting op de renten in 1851, de belasting op de brandstoffen aanwees als die, welke het eerst moest worden afgeschaft: twee commissien van zelfstandige rapporteurs, de eerste bestaande uit de heeren Storm van 's Gravesande, Blussé, van Hall, Smit en Huguenin, de tweede uit de drie eerstgenoemde en de heeren van Zuijlen van Nijevelt en Dirks, nadat tweemalen een onderzoek in de sectien had plaats gevonden, bij meerderheid het navolgende verklaarden (in 1851 en in 1852):

«Aldus te werk gaande is de meerderheid der Comm. «van Rapporteurs tot de overtuiging gekomen, dat de «accijnsen op het gemaal, althans wat de rogge betreft, «en die op het geslagt voor zooveel de varkens en schapen «aangaat, meer algemeen drukken en betrekkelijk meer «bezwarend zijn voor de minder vermogenden, dan die op de «brandstoffen, en dat derhalve, zoo men tot het doen van «eene keuze kon overgaan, die accijnsen in de eerste plaats «in aanmerking zouden komen. De wetgever heeft als het «ware zich bij art. 249 van de gemeentewet omtrent den «accijns op de varkens en schapen verklaard. De accijns op «de rogge kan meer bepaaldelijk nog dan die op de var«kens en schapen en althans van die op de brandstoffen «gezegd worden op eene eerste en onmiskenbare levensbe«hoefte over nagenoeg het geheele land te drukken. Ofschoon «in zeer enkele streken de bevolking nagenoeg niets dan «tarwebrood moge gebruiken, zoo bewijst deze omstandig«heid toch niets anders dan dat in zoodanig deel des Rijks «ook de minvermogende stand in meer welvarenden toestand «dan elders verkeert: voor het overige is het hier de plaats «niet om al de voordeelen op te sommen, welke uit af«schaffing van andere belastingen dan de thans voorgestelde «zouden voortvloeijen; men gelooft echter vast te mogen «stellen dat deze voordeelen, in vergelijking met die, welke «eene opheffing van den accijns op de brandstoffen zouden «opleveren, van dien aard zijn dat de keuze niet twijfel«achtig kan wezen.»

«In de afdeelingen, waarin vele van deze denkbeelden «zijn uiteengezet, is daar ook gewezen op het eigen ge«tuigenis van den Min. van Finantien, zoowel bij zijn «intrede in het Ministerie als meer bepaaldelijk nog bij ge«legenheid van de uiteenzetting der gronden, waarop het in «de zitting van 19 Julij 1848 ingekomen wetsvoorstel tot «wijziging der accijnsen op het gemaal en het geslagt was «berustende.»

Ook hier blijkt dus wederom, dat de meerderheid der Commissie van Rapporteurs, in overeenstemming met de meerderheid der leden der Kamer, de behoefte erkende, dat de accijns op het gemaal het eerst moest worden afgeschaft; dat het de belasting op het gemaal en vooral van die op de rogge is, die het zwaarst van alle op de minvermogenden drukt.

Het zal naauwelijks herinnering noodig hebben dat korten tijd daarna, in April 1852, ten gevolge van het initiatief door tien leden genomen, de belasting op het geslagt der varkens en schapen, waarvan gesproken werd, is afgeschaft.

Gaat men nu verder na, wat om ons heen in het buitenland is gebeurd; hoe in Engeland het denkbeeld de overwinning behaalde, dat de noodwendigste voedingsmiddelen des volks niet door belasting mogten worden verduurd; hoe in Pruissen de belasting op het gemaal met uitzondering van de groote steden door een Inkomen-Tax en Klassensteuer is vervangen; hoe in Belgie, waar sedert deszelfs onafhankelijk bestaan de belasting op het gemaal was vervallen, zoowel als in Frankrijk de noodzakelijkheid gevoeld wordt, niet alleen om de noodwendigste levensmiddelen niet door belasting te verduren, maar om zelfs soms ten koste van opofferingen de rijzing der prijzen van de noodwendigste voedingsmiddelen des volks zooveel mogelijk tegen te gaan, deze zoo mogelijk in prijs te doen dalen; — dan veroorloven de voorstellers zich te vragen, of het wijs zoude zijn om thans, nu de groote moeijelijkheid, waarop vroegere pogingen schipbreuk leden, niet bestaat, nu overvloedige ruimte van geld in de schatkist toelaat althans een gedeelte der belasting te missen, onvoldaan te laten eene sinds jaren luide en telkens aangewezen behoefte, — of het wijs zoude zijn om thans in stand te houden de in een groot gedeelte des lands het meest gehate belasting, die in naburige Staten in tijden van opgewondenheid moest worden vernietigd, en die in Nederland slechts is blijven bestaan, omdat wij het voorregt hadden dat de storm der opgewonden hartstogten hier minder fel om ons henen loeide, minder luide zich deed hooren.

De voorstellers veroorloven zich te vragen, of het wijs, of het staatkundig zoude zijn, de bestaande ruimte der geldmiddelen te doen strekken tot afschaffing eener andere belasting, die op de brandstoffen, die veel minder op de minvermogenden drukt, die, zoo als de Commissie van Rapporteurs, hiervoor gemeld, te regt zeide, in zekere mate is eene belasting op den vermogende, terwijl de noodwendigste levensmiddelen voortdurend door belasting zouden worden verduurd, terwijl onvoldaan zoude blijven de sinds jaren gevoelde behoefte, om de noodwendigste voedingsmiddelen van den minvermogende niet door de heffing eener belasting daarop in prijs te doen stijgen.

De voorstellers veroorloven zich te vragen, of het wenschelijk mag worden geacht om door de afschaffing der belasting op de brandstoffen juist den aandrang tot afschaffing der belasting op het gemaal in kracht te doen toenemen, daar toch door elke andere afschaffing van belasting voorzeker, zoo als te regt in het verslag wordt gezegd, de aandrang om ook het gemaal uit de rij der middelen te doen verdwijnen, niet verminderen maar veeleer vermeerderen zal.

De voorstellers meenen deze vragen ontkennend te moeten beantwoorden; zij gelooven dat de afschaffing van het gemaal niet lang kan worden verschoven; zij gelooven dat die òf nu, òf toch over een betrekkelijk kort tijdsbestek zal moeten plaats hebben; zij wenschen in tijden van kalmte en rust met bezadigdheid en ernst geleidelijk te zien verbeteren wat verbetering behoeft; zij willen de ruimte in de schatkist doen strekken om die belasting te doen vervallen, die het meest de minvermogenden drukt, die om de formaliteiten daarmede verbonden, om de bekeuringen, waartoe ze aanleiding geeft, in een groot gedeelte des lands het meest impopulair is; die belasting omtrent welker afschaffing uitdrukkelijke beloften zijn gedaan, beloften waarvan de vervulling ten gevolge der afschaffing eener andere belasting met des te meer aandrang zal worden gevraagd. Zij wenschen tot stand te zien brengen wat door regtvaardigheid en billijkheid wordt geboden; zij wenschen aan eene lang gevoelde behoefte voldoening te zien geven; zij wenschen te voorkomen dat in tijden van opgewondenheid, bij soms klimmende behoefte der schatkist, de noodzakelijkheid niet moge kunnen ontstaan om de millioenen, die de belasting op het gemaal opbrengt, door andere, dan welligt hoogst drukkende en bezwarende middelen te vinden; dit te voorkomen achten zij pligt, zij achten dit door het hoogste belang van den Staat gebiedend gevorderd.

III. Aan de voorstellers schijnt het toe, dat wanneer het afschaffing van belastingen geldt, het niet de vraag is, of de belasting op de brandstoffen, die — het zij in het voorbijgaan gezegd — althans in een groot deel des lands sedert het jaar 1605 te gelijk met een haardstedengeld geheven werd, in het jaar 1821 is afgeschaft en eerst in het jaar 1838 weder ingevoerd, terwijl het gemaal slechts van 1 Januarij 1820 tot 1 Mei 1833, dus zooveel korter tijd afgeschaft geweest is. Dit toch doet er evenmin toe als dat de belasting op de zeep, sedert 1819 afgeschaft, eerst in 1832 weder is ingevoerd.

Het geldt slechts de vraag, welke van de bestaande belastingen het meeste drukt, en dan schijnt het aan de voorstellers toe, dat daaromtrent door de Commissien van Rapporteurs, hiervoren reeds meermalen genoemd, in 1851 en 1852, in overeenstemming met het gevoelen der leden van de toenmalige Tweede Kamer in de afdeelingen geuit, een juist oordeel is uitgesproken. (Hier lasschen de voorstellers dat oordeel in, waarbij aan de afschaffing van den accijns op het gemaal de voorkeur wordt gegeven).

De voorstellers gaan voorts de beweringen in het verslag voorkomende na.

De stelling, dat door de opheffing der belasting op de brandstoffen de onvermogenden *zeer zeker* worden gebaat, daar ze toch ook voor de bereiding van hun voedsel *altijd eenige brandstoffen* behoeven, levert het bewijs op, dat men zelfs dat gebaat worden slechts gering schat.

De stelling, dat door de afschaffing van den accijns op het varkens- en schapenvleesch, meer bepaald de bevolking van het platte land is gebaat, en dat dien ten gevolge de billijkheid medebrengt dat thans inzonderheid aan de bevolking der steden worde gedacht, kunnen de voorstellers niet nalaten allerzonderlingst te noemen; zij moeten zich toch de vraag veroorlooven: eet die bevolking der steden dan geen varkens- of schapenvleesch, of geen roggebrood?

Zij moeten vragen: zijn er niet zeer vele steden waar de bevolking in massa roggenbrood eet, ja waar zij dit voor een groot gedeelte zelve gereed maakt en laat bakken?

De voorstellers durven verder gaan en gerustelijk beweren dat de afschaffing van den accijns op de rogge juist in het belang van de mindere bevolking der steden nog meer is, dan in dat van de bewoners van het platte land. De mindere bevolking der steden gebruikt en moet gebruiken meer brood dan de bevolking van het land, daar deze laatste ligtelijk voor een gedeelte in hare voeding voorziet door op een gehuurd stukje grond geteelde aardappelen en groenten,

versch en ingemaakt, tot voedsel strekkende.

Wat de verwarring in de gemeentelijke geldmiddelen betreft, die het gevolg zoude zijn der afschaffing van de belasting op het gemaal, zoo moeten de voorstellers opmerken, dat die uitdrukking onjuist is. Wanneer aan de gemeente de tijd gelaten wordt, om de heffing als eigen middel te regelen, dan kan geene verwarring, maar slechts eenige meerdere moeite of omslag daardoor ontstaan, en deze meerdere moeite en omslag kan toch, zoo als door de Regering in 1847 werd geantwoord, geen grond opleveren om eenen maatregel, die op zich zelven als zeer nuttig is te beschouwen, achterwege te laten, of, zooals de Regering in 1848 zeide, in allen gevalle kunnen de plaatselijke bezwaren, welke niet overal bestaan, niet terughouden van maatregelen, welke eene verligting van lasten zullen ten gevolge hebben en als algemeen nuttig worden geacht.

De voorstellers moeten daarbij opmerken, dat ook het aantal gemeenten, waar opcenten op den accijns op de brandstoffen geheven worden, zoo gering niet is als men schijnt te veronderstellen, en evenmin het bedrag van de opbrengst dier opcenten ten behoeve der gemeenten geheven.

Wat nu aangaat de bewering, dat bij het bestaan van vrijdommen van $\frac{9}{10}$ of $\frac{19}{20}$ de accijnsen op de brandstoffen de ontwikkeling der nijverheid zouden hebben belemmerd: de voorstellers zullen daaromtrent vooreerst opmerken, dat dit geringe gedeelte der belasting voor de fabrikanten voorzeker een veel geringer bezwaar oplevert dan voor den minvermogende de betaling van de belastingen, die men van hem van de noodwendigste levensmiddelen eischt; en ten andere, dat bij het bestaan van vrijdom tot een bedrag van $\frac{9}{10}$ en $\frac{19}{20}$ voor de fabrieken het ondenkbaar is, dat het overblijvende gedeelte accijns het oprigten of de ontwikkeling en den bloei van *eene eenige fabriek* zal in den weg staan.

Ook het beweren, dat bij eene afschaffing van den accijns de afgraving der hooge veenen, die met landontginning hand aan hand zoude gaan, met verdubbelden ijver zoude worden voortgezet, is maar het oordeel der voorstellers zeer overdreven. Vooreerst hangt de consumtie van turf van geheel andere oorzaken af, en deze kan of zal door de afschaffing van den accijns geene vermeerdering althans geene vermeerdering van eenig belang ondergaan; ten andere, wat die landontginning betreft, zoude het wel de vraag zijn of er thans niet uitgestrekte vlakten reeds van veen zijn ontbloot, waarin nog geene spade tot ontginning is gestoken. Op het ter snede brengen der hooge veenen en de landontginning heeft het bestaan van den accijns op den turf voorwaar zoo belemmerend niet gewerkt. De hooge veenderijen zijn sedert deszelfs bestaan in uitgebreidheid en bloei aanmerkelijk toegenomen.

Blijkens de opgave in 1851 door den toenmaligen Minister van Finantien aan de Commissie van Rapporteurs, betrekkelijk het ontwerp van wet omtrent de belasting op de rente op haar verzoek verstrekt, werden in het jaar 1845, het eerste jaar na de wederinvoering van den turfaccijns, 13,860,530 ton turf in de hooge veenen geveend. In 1850 was dit cijfer tot 21,010,784 ton geklommen en in 1853 (zie Statistiek van den handel en scheepvaart voor 1853) tot 22,871,050; alzoo is, niettegenstaande den turf-accijns, het verveenen aanzienlijk blijven toenemen, en zijn er in 1853 ruim 9 millioen tonnen turf meer geveend in de hooge veenen dan in 1845. Het jaarlijks telkens zeer toenemend bedrag der afvaart- of sluisgelden aan de Dedemsvaart in de provincie Overijssel, levert daarvan een ander en sterk sprekend bewijs; en wanneer de reeds aanmerkelijk gevorderde kanalisatie van Overijssel en ook die van Drenthe zullen voltooid zijn, dan zal men nader kunnen zien, dat de aanleg van kanalen en middelen tot afvoer van den turf het ware middel is om de ontginning van hooge veenen en daardoor de landontginning te bevorderen.

Eene afschaffing van den turf-accijns zal daartoe zeer weinig bijdragen. De groote uitbreiding en de bloeijende toestand der veenderijen bewijzen, dat de accijns op den turf eene belasting is die de nijverheid niet te zwaar drukt.

Dezer dagen nog las men in een veelgelezen dagblad: „Er heerscht dan ook eene ongekende bedrijvigheid in alle takken van nijverheid, vooral in de veenderijen, zoodat veenen, die vroeger bijna geene waarde hadden, voor *f* 1000 tot *f* 1500 per bunder worden verkocht.” (*Grondwet*, Vrijdag 2 Febr., 4de bladzijde).

Wordt de afschaffing van den accijns op de brandstoffen tot stand gebragt (hetgeen de voorstellers hopen dat niet gebeuren zal), dan zullen Regering en Kamers zich op een zeer gevaarlijk standpunt plaatsen; zij zullen eene enkele klasse van burgers, de verveeners, begunstigd hebben en daardoor den naijver van al de anderen hebben opgewekt; zij zullen aan het regtmatig verlangen, aan den daardoor in kracht verdubbelden aandrang van anderen tot afschaffing van veel meer drukkende en gehate belastingen, waarvan regtvaardigheid de afschaffing gebiedt, niet kunnen weerstand bieden, en dan zal de toestand der schatkist een aequivalent vorderen, en dat aequivalent zal alsdan niet dan tegen groote bezwaren welligt kunnen worden verkregen.

De voorstellers zullen daartegen waarschuwen, en mogt het toch gebeuren en de schadelijke gevolgen zich doen gevoelen, dan zullen zij ten minste de geruststelling hebben zooveel in hen was gedaan te hebben om dit te voorkomen.

Eene andere vraag, doch waarvan het onderzoek naar het oordeel der voorstellers eigenlijk niet tot hunne taak behoort, is, of de wet zelve op den accijns op de brandstoffen geene verbetering, geene wijziging zoude kunnen ondergaan.

Zij willen gaarne bekennen dat het hen toeschijnt dat die wet verbeterd zoude kunnen worden, zoodat aan het bezwaar dat de kleinere bedrijven geen vrijdom genieten, kan worden te gemoet gekomen (waartoe in de zitting der Staten-Generaal van 1846—1847 vruchteloos eene poging werd aangewend); en tevens ook vele der thans voor de verveeners bestaande bezwaren worden opgeheven.

Wat nu de besparing op de kosten van heffing der belasting aangaat, die door de afschaffing van den accijns op de brandstoffen zouden worden verkregen, moeten de voorstellers vooreerst er op wijzen dat deze besparing tegenover een verlies voor de schatkist van omstreeks *f* 2,400,000 toch niet als zoo aanmerkelijk kan worden geacht; — ten andere wat aangaat de mindere besparing, die bij aanneming van hun voorstel te wachten zoude zijn, dat zij uitdrukkelijk in de Memorie van Toelichting tot hun voorstel hebben gezegd, *dat het hier slechts geldt het doen van eenen eersten stap*, en dat wanneer die eerste stap gedaan is, de andere binnen een betrekkelijk kort tijdsbestek zullen volgen. Wanneer dan eenmaal de accijns op het gemaal geheel zal kunnen worden afgeschaft, hetzij dat het nu blijvende gedeelte, de accijns op de tarwe (verminderd met zooveel als de schatkist dan zal kunnen missen), gedeeltelijk of geheel door eene admodiatie wordt vervangen, voorzeker zal dan de besparing veel aanmerkelijker zijn dan die welke men nu zoo aanzienlijk gelieft te noemen.

IV. De overtuiging der voorstellers is dat het in het belang van den Staat gebiedend noodig is dat de belasting op het gemaal worde afgeschaft. Dat, zoo als in 't vorig jaar een lid uit Friesland zich uitdrukte, dit slechts *une question d'horloge* meer kan zijn.

Bij die overtuiging wenschen zij dat oogenblik zoo snel mogelijk te zien aanbreken, en moeten zij vooral trachten voor te komen, dat het belang van den Staat geene schade lijde door eene verschuiving tot een welligt verwijderd tijdstip. Zij moeten zich veroorlooven te herinneren, dat de voorstellers van de afschaffing van den accijns op de brandstoffen zelven tot de bekentenis komen, dat zij eigenlijk de voorkeur zouden geven aan eene afschaffing van den accijns op het gemaal.

Welnu, het doel van het voorstel tot afschaffing van den accijns op de rogge is om de mogelijkheid tot dat waaraan de andere voorstellers zelven eigenlijk de voorkeur geven, te laten bestaan, om voor te komen dat door eene afschaffing van den accijns op de brandstoffen de andere schier algemeen als meer wenschelijk erkende afschaffing voor *zeer langen tijd* onmogelijk gemaakt worde. Al zouden nu de voorstellers toegeven moeten dat de surveillance op de molens en de daaraan verbonden kwellingen voor een deel zullen blijven bestaan, dan kan dit slechts tijdelijk zijn.

Bij de aanneming van hun voorstel is de weg geopend om verder te gaan, en de voorstellers twijfelen er geen oogenblik aan, of men zal binnen een kort tijdsbestek inderdaad verder gaan. Het zal wel geen breedvoerig betoog behoeven, dat een voorstel, om den accijns op de tarwe door eene admodiatie te vervangen, niet door de voorstellers kan gedaan worden; daartoe is alleen de Regering in staat de noodige bouwstoffen te verzamelen en een wetsontwerp op te maken. De reden waarom de voorstellers niet op het voetspoor van het ontwerp van 1848 eene gedeeltelijke vermindering van den accijns op de tarwe hebben voorgesteld, is door hen reeds in de Memorie van Toelichting ontwikkeld. Zij durfden thans zoo veel niet aan 's Rijks inkomsten ontnemen. Maar de voorstellers herhalen het, zij wilden den weg openen om dat, wat in het algemeen belang noodig is en wat niet lang zal kunnen uitgesteld worden, tot stand te brengen en dus tot eenen beteren toestand te geraken.

Zij hebben niet geschroomd den wel te verwachten tegenstand, ja de beschuldiging van schreeuwende onbillijkheid op te wekken (zij voorzagen dit een en ander), omdat zij begrepen *in het* ALGEMEEN belang alles te moeten aanwenden wat strekken kon om voor te komen, dat door eene aanneming van het voorstel tot afschaffing van den accijns op de brandstoffen, de weg tot afschaffing van den accijns op het gemaal wierd afgesloten. Zij moeten toch vragen, of de voorstellers en voorstanders van de afschaffing van eerstgemelden accijns in ernst meenen dat er eenige kans zoude bestaan, om, wanneer eenmaal die accijns uit de rij der rijksmiddelen ware verdwenen, *eene geheele afschaffing* van den accijns op het gemaal tot stand te brengen; of deze althans binnen de eerste jaren mogelijk zoude zijn, bepaaldelijk als men de groote bezwaren in aanmerking neemt, die zich telkens hebben voorgedaan, wanneer er sprake was van het vinden van een aequivalent, en dat het zonder aequivalent (althans voor een groot gedeelte) zeker vooreerst ondenkbaar zoude zijn, zal wel niemand betwijfelen. Reeds bij de behandeling van het voorstel van 1847 is de tegenstand voor een zeer groot gedeelte ontsproten uit de bezwaren tegen de aequivalenten. In 1848 was, zoo als reeds aangewezen is, het bezwaar even groot om eene andere belasting te vinden, die in de plaats gesteld konde worden. Hoe over het in 1851 voorgestelde aequivalent voor af te schaffen accijnsen (de belasting op de rente) gedacht werd, is mede genoeg bekend. En toch, de voorstellers moeten dit nogmaals herhalen, ware de accijns op de brandstoffen eenmaal afgeschaft, de aandrang tot afschaffing van de zooveel meer algemeen drukkende en door de daarmede verbonden formaliteiten zooveel meer *merkbare* en gehate belasting op het gemaal zou niet af- maar zeker toenemen, en in welke moeijelijkheden zou men hierdoor niet welligt ter eeniger tijd geraken!

Wat nu het hoofdbezwaar aangaat, dat de fraude niet zoude kunnen worden gekeerd, moeten de voorstellers opmerken, vooreerst dat zij geheel en gansch dezelfde bepalingen voorstellen die de Regering in 1847 en in 1848 voorstelde, en die dus beide Ministers van Finantien, zoowel die van 1847 als die van 1848, bepaald voldoende geacht hebben om de fraude te keeren. Het voorstel van 1847 bevatte afschaffing van den accijns op de rogge en was dus geheel gelijk aan dat der voorstellers. Het voorstel van 1848 schafte den accijns op de rogge af en hield dien op de tarwe tot een bedrag van *f* 1.40 en dus met de opcenten *f* 1.87 in stand.

Noch bij de Regering, noch bij de Kamer bestond toen die beduchtheid voor fraude, waarvan men thans zoo hoog opgeeft, en die, het schijnt mitsdien den voorstellers zoo toe, men dan ook zeer ten onregte thans tegen hun voorstel opwerpt. Ten andere, dat, zoo als door eenige leden te regt is aangevoerd de prikkel tot fraude thans in vele gemeenten in zeer hooge mate bestaat, waar de rijks- en gemeentebelasting op de tarwe, zoo als reeds is aangevoerd, meerdere guldens hooger klimmen dan die, welke op de rogge wordt geheven. Prikkel tot sluiken bestaat er dus overvloedig nu, en het voornaamste middel daartegen dat den bakker terug houdt is eenvoudig het verlies van zijne klandisie, wijl het dadelijk bemerkbaar is, zoo roggemeel onder het tarwemeel wordt gemengd, wijl zoo doende het brood slechter wordt en het publiek dadelijk weet te beoordeelen welke bakker het beste tarwebrood levert, en daar gaat koopen.

Wat nu de bedenking aangaat, dat de scheikundige geene middelen zou bezitten om met afdoende zekerheid tarwemeel van roggemeel te onderscheiden, hiertegen moeten de voorstellers opmerken, dat dit in zooverre waar moge zijn, dat wanneer men aan een scheikundige meel geeft en hij niet weet of het tarwe of rogge meel is, het dan uit de bestanddeelen die men bij scheikundige ontleding van dit meel verkrijgt, niet altijd met volkomen zekerheid is af te leiden of het tarwe dan wel roggemeel is. Dan die scheikundige analyse is niet noodig. Er bestaat een veel eenvoudiger practisch middel om altijd rogge en tarwemeel te onderscheiden: deze methode vindt men aangegeven door dr. G. C. Wittstein in het door hem uitgegeven Viertel-Jahres-Schrift für Practische Pharmacie, 1ster Band, München, 1852, blz. 401. Vooreerst zegt hij ook, dat het geoefend oog altijd het tarwemeel van het roggemeel kan onderscheiden, en dit stemt geheel overeen met hetgeen aan de voorstellers schriftelijk door een deskundige is verzekerd. Maar al is men in twijfel, dan kan men op de volgende wijze tot volkomen zekerheid geraken. Men doet het meel in een zakje van digt linnen en kneedt het daarin onder goed schoon water.

Wanneer het nu *roggemeel* is, dan komt met de bolletjes zetmeel (*amylum*) de planten-kleefstof (*gluten*) — beide de hoofdbestanddeelen van rogge en tarwemeel — door de poriën van het zakje in den vorm eener zeer dikke slijmige oplossing te voorschijn, doch blijft zoodanig aan de buitenzijde van het zakje hangen, dat men genoodzaakt is er die telkens langs den rand van het vat of van den bak, waarin het water is, af te strijken. Na herhaald uitkneden in versch water blijft er ten slotte in het zakje eene graauwe kruimelachtige NIET *zamenhangende* massa over. Giet men nu het water, waarin men gekneed heeft, bij elkander, dan vormt dit eene vloeistof van eene heldere aardkleur en eene gebonden consistentie en die het daarin zwevende zetmeel slechts moeijelijk laat vallen. Is het *tarwemeel*, dan dringt er ook wel eenige planten-kleefstof door de poriën van het zakje, doch slechts een klein gedeelte en niet in opgelosten toestand, maar in den vorm van kleine vaste klompjes, die gedeeltelijk in het water vallen en gedeeltelijk van buiten aan het zakje blijven hangen. Het grootste gedeelte van de kleefstof blijft als eene *zamenhangende, veerkrachtige*, graauw-gele massa *in* het zakje, en het water waarin men gekneed heeft wordt wit-melkachtig en niet slijmachtig. Er is bij deze bewerking dus zooveel verschil van verschijnselen dat men op die wijze onfeilbaar het roggemeel van het tarwemeel kan onderscheiden. Is het meel een mengsel van *tarwe* EN *roggemeel*, dan wordt de aanwezigheid van het tarwemeel hierdoor aangewezen, dat bij het op de bovenbedoelde wijze onder water kneeden, de buitenzijde van het linnen zakje met een slijmige vloeistof bedekt wordt, en dat in het zakje niet enkel eene zamenhangende klomp planten-kleefstof, maar ook eene graauwe kruimelachtige, niet zamenhangende massa achterblijft.

Alvorens de beantwoording der algemeene beschouwingen te eindigen, moeten de voorstellers zich nog veroorloven hier eenige becijferingen omtrent den druk der belasting op het gemaal der rogge bij te voegen.

In zeer vele streken des lands kan een daggelder niet meer dan 50 cents daags, zomer en winter dooreen gerekend, verdienen, alzoo *f* 155. Een daggelders-gezin, dat niet talrijk is, en op zijn land aardappelen en groenten geteeld heeft, die versch en ingemaakt tot voeding dienen, kan zich met 9 mud rogge (ruim 2 spint of 17 Nederl. ponden brood, per week) behelpen; een talrijk gezin behoeft de helft meer, dus 3 spint of 25½ Nederl. pond brood of 13½ mud rogge; dergelijke gezinnen betalen dus à 58 centen per mud *f* 5.22, het meer talrijke *f* 7.83 alleen aan accijns op de rogge. Een huisgezin van een ambtenaar der 4de klasse, hetwelk uit tien personen bestond, had 18 mudden rogge noodig en betaalde dus *f* 10.44, terwijl de bezoldiging bedraagt *f* 360.

Op het minst talrijk gezin bedraagt het dus 3⅓ per cent, op het talrijker 5 per cent van het zuur verdiende dagloon.

Deze becijfering geldt slechts zoolang de voorraad van aardappelen en groenten toereikt en daardoor voor een aanmerkelijk gedeelte in de noodwendige voeding voorzien kan worden. Zoo deze grootendeels verbruikt is, zoo als bij

vele huisgezinnen sints het mislukken van den aardappelenoogst dikwerf reeds midden in den winter of dan het einde van denzelven plaats vindt, dan is uit den aard der zaak de behoefte aan brood aanmerkelijk grooter en dan klimt gedurende die maanden het cijfer van de betaalde belasting dus in verhouding daarmede.

Nu mag niet uit het oog worden verloren, dat in de steden de mindere stand bijkans algemeen in het laatstgenoemde geval verkeert, daar die bevolking geen land kan krijgen en dus geene aardappelen of groenten kan telen. Die bevolking moet dus voor een grooter gedeelte in hare voeding door brood voorzien; zij moet veel meer brood gebruiken en het bedrag dat een dergelijk huisgezin dus in de steden in de belasting op de rogge betaalt is veel aanzienlijker dan dat hetwelk hierboven is opgegeven.

Deze becijferingen, die zeer gematigd zijn, bewijzen dus klaar hoe zwaar de rogge-accijns op den minderen stand drukt, hoe onregtvaardig het is van dezen een dergelijke belasting te vorderen, te eischen dat die stand van het zuur verdiende loon het grootste gedeelte althans van de *f* 1,500,000, die de belasting oplevert, zal opbrengen.

Het lijdt al verder geen tegenspraak dat die belasting (alleen de rijks-accijns) om de hiervoren aangewezen gronden nog zwaarder op de mindere bevolking der steden dan op die van het platte land drukt en dat dus het voorstel, door de ondergeteekenden gedaan, *juist de bevolking der steden* nog meer dan die van het platte land zal bevoordeelen.

Het blijkt al verder dat de Min. van Finantien van 1847 met het volste regt kon vragen hoe de meervermogenden zouden oordeelen over eene belasting die alleen zooveel percenten van hun inkomen zoude wegnemen; dat de Min. van Finantien van 1847, over de verdeeling van lasten in Nederland sprekende, na deze onbillijk genoemd te hebben, teregt mogt zeggen dat hij aarzelde die te qualificeren.

Gaat men nu na hoe boven dezen rijks-accijns in vele steden en gemeenten een dubbel, ja driedubbel bedrag op den accijns op de rogge ten behoeve dier steden en gemeenten wordt geheven, hoeveel dus van de minstvermogenden van de behoeftigen wordt genomen om in stedelijke behoeften te voorzien, verfraaijingen soms ten behoeve der gegoeden daar te stellen, inrigtingen van onderwijs voor dezen te subsidiëren of te bekostigen, — dan, de voorstellers zullen met den Min. van Finantien van 1847 zeggen, *dat zij aarzelen dit te qualificeren.*

De voorstellers zullen eindigen met te verklaren dat zij eene diep gevoelde overtuiging hebben uitgesproken, dat zij in het belang van hun Vaderland hopen dat hunne poging met een gunstigen uitslag moge worden bekroond en zoo doende eene door billijkheid en regtvaardigheid gevorderde verligting der lasten, die op de mindere standen drukken, moge tot stand komen; zij hopen dat thans een begin moge worden gemaakt met de vervulling van vroegere beloften; zij wenschen dat men spoedig daaraan volkomen moge gestand doen, en dat geheele afschaffing van de belasting op het gemaal, die blijkens de verslagen door de groote meerderheid der Kamer zelve wenschelijk wordt geacht, binnen een kort tijdsbestek moge volgen. Dit, zoo schijnt het hen toe, zal het beste middel zijn om de invoering van belastingen, die blijkens het verslag bij de leden der Kamer zooveel afkeuring vonden, voor te komen.

Het wenschelijke dat telkens, wanneer er wijzigingen in eene bestaande wet worden aangebragt, eene geheel nieuwe wet worde voorgesteld, willen de voorstellers niet betwisten. Zij moeten zich echter veroorloven op te merken, dat dit ook eene bezwarende zijde zoude hebben, en dat die waarschijnlijk oorzaak is, waarom de Regering bij andere gelegenheden gemeend heeft aan den daartoe geuiten wensch niet te kunnen voldoen.

Wat nu het onderhavige voorstel betreft, de voorstellers moeten er op wijzen dat noch in 1847 noch in 1848 door de Regering eene nieuwe wet op het gemaal is voorgesteld, en dat dit ook destijds door de Kamer niet is verlangd.

In allen gevalle moeten de voorstellers gerekend worden voldaan te hebben aan hunne taak, wanneer zij op het voetspoor der Regering van 1847 en 1848 zich bepalen tot het voorstellen van die wijzigingen in de bestaande wet, die voor de bereiking van het doel noodig zijn, en kan het voorstellen eener geheel nieuwe wet op het gemaal niet geacht worden tot hunne taak te behooren.

Bij de *Nota van wijziging*, gevoegd bij deze *Memorie*, wordt, onder anderen, voorgesteld, het voorstel te doen werken in plaats van 1 Februarij e. k., op 1 Mei aanstaande.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

De reis van den Keizer van Frankrijk naar de Krim maakt een onderwerp van vele gesprekken uit, en wordt zelfs van vele zijden bevestigd. Men spreekt ook van de onderteekening van een tractaat van neutraliteit met Pruissen. Even als eenige dagen te voren, wordt dit plan beurtelings bevestigd en tegengesproken.

De *Constitutionnel* meldt, dat eene spoedige beslissing van Pruissen omtrent de aangegane onderhandelingen op handen is, en voegt er bij, dat die waarschijnlijk ten gunste van die mogendheden zullen zijn.

De verklaringen en de beraadslagingen over de staatkunde van het nieuwe Engelsche ministerie waren uitgesteld tot na de herkiezing van het hoofd van het Engelsche kabinet door de kiezers van Tiverton.

Wij hebben slechts een zeer kort verslag gegeven van hetgeen in de zitting van Vrijdag is voorgevallen; maar de telegraaf meldt, dat het kabinet zich, bij zijn eerste optreden, in groote verlegenheid heeft bevonden. Zal er gevolg gegeven worden aan de motie van den heer Roebuck? Lord Palmerston en zijne ambtgenoten, welke in de vorige maand zich tegen die motie hebben verklaard, kunnen niet toestemmen, dat de enquête, welke zij ten doel heeft, worde ingesteld, en van eene andere zijde houden de voorstellers en de voorstanders der motie vol, dat de enquête is gemotiveerd op feiten, welke thans evenzeer, als eene maand geleden, toelichting vereischen.

Bij de opening der zitting deelde de heer Roebuck der Kamer mede, dat hij Donderdag zou voorstellen de benoeming der leden van de commissie, terwijl lord Palmerston den geachten afgevaardigde verzocht, zijne motie in te trekken, belovende hij in het leger, zoowel binnen als buiten's lands groote hervormingen in te voeren.

Van verschillende zijden werd opgemerkt, dat, indien de motie niet werd terug getrokken, de stemming zoo niet beschamend voor het Kabinet zou zijn, althans strekken zou om zijne positie te verzwakken; want de houding van den heer D'Israëli doet twijfel ontstaan of de raadgevingen van Lord Derby wel zorgvuldig door de Tories worden opgevolgd.

In eene telegrafische depêche uit Londen, d.d. 15 Febr. wordt gemeld:

Het door den heer Roebuck in het Lagerhuis voorgestelde en toen aangenomen voorstel, is thans beperkt tot het instellen van een onderzoek naar hetgeen tot dusver met het Engelsche leger in de Krim geschied is. Daarop is eene committé van 11 leden benoemd, waarvan 8 leden bij het nemen van het primitieve voorstel tegen de regering hebben gestemd.

Met Lord John Russell's gezondheid is het beter, zoodat hij aanstaanden Dingsdag zal vertrekken.

Vijftien nieuwe regementen van linie, die in den oorlog gehard zijn, zullen naar de Krim vertrekken.

Niets heeft tot dusverre het berigt eener algemeene wapening in Rusland bevestigd of ontkend. De *Neue Preuss. Zeitung* verklaarde echter, gister, in staat te zijn om de geloofwaardigheid van dit berigt te kunnen bevestigen.

Uit Weenen wordt geschreven, dat, toen de mededeeling der algemeene wapening aan graaf Buol werd gedaan, Prins Gortschakoff haar deed vergezeld gaan van eene verklaring, welke den maatregel zijn oorlogzuchtig karakter ontneemt. De Russische zaakgelastigde heeft verzekerd, dat men daarin geene bedreiging moest zien; met het oog op de zich al meer en meer uitbreidende coalitie, welke de Westersche mogendheden in geheel Europa tegen Rusland trachten te vormen, moet deze laatste mogendheid zich tot weerstand gereed maken, voor het geval, dat een ontzaggelijke aanval zal ondernomen worden. Dit zal het doel der wapening zijn.

De berigten van het oorlogstooneel zijn tot 6 Febr. Prins Menchikoff meldt, dat tot op dien dag nog geene verandering in den bestaanden toestand is gekomen. Deze depêche en de voorgaande van Prins Menchikoff, maken volstrekt geene melding van uitvallen van het garnizoen op den nacht van den 2en op den 3den, welke, volgens de Fransche Correspondentiën, in belangrijkheid gelijk zouden staan met die van 6 November.

Behalve dit berigt van eene ernstige schermutseling, in den nacht van 2 op 3 dezer, is van al hetgeen de berigten uit Konstantinopel mededeelen, het meest belangrijk de sluiting van een verdrag tusschen de Porte en Groot-Brittannie, volgens welk verdrag de eerste dezer mogendheden in dienst van de tweede moet stellen, twee afdeelingen Ottomanische troepen, welke onder de bevelen van een Engelsch officier zullen staan. Men ziet dus, dat Engeland in zijn eigen land niet kunnende recruteren, thans niets verzuimt, om het cijfer van zijn leger in de Krim te vermeerderen.

De Engelsche bladen bevatten eene naamlijst van hoofdofficieren aan wie bij den volgenden veldtogt het bevel over de Engelsche vloot in de Baltische zee wordt opgedragen. Het blijkt daaruit, dat het opperbevel is toevertrouwd aan den vice-admiraal Richard Saunders Dundas, tweeden lord van de admiraliteit, dien men niet moet verwarren met den admiraal Dundas, oud-kommandant van de Britsche vloot in de Zwarte zee, welke betrekking thans door Sir Edmund Lyons wordt bekleed. De admiraal Dundas is reeds zeer in leeftijd gevorderd; en Richard Saunders Dundas, de nieuw benoemde hoofd-kommandant van de vloot in de Baltische zee is, integendeel, slechts 54 jaren oud.

De *Hydasse* heeft te Marseille tijdingen aangebragt uit Konstantinopel loopende tot 8 dezer.

De generaals Pelessier en Revet zijn weder naar de Krim vertrokken, waar steeds Fransche versterkingen blijven aankomen.

Generaal Liprandi was op de hoogten van Balaklava teruggekeerd met 30,000 man.

40,000 Russen onder bevel van Osten-Sacken maken zich gereed Eupatoria aan te vallen, dat door 20,000 man en gedachte aardwerken verdedigd wordt, zoodat het niets te vreezen heeft.

Churchid-Pacha en generaal Guyon waren voor Sebastopol aangekomen.

Generaal Niel laat veel spoed maken met de belegeringswerken.

Het weder was zeer fraai. De toestand der Engelschen was verbeterd door het ontvangen van warme kleedingstukken en houten hutten. De geallieerde troepen verlangen den strijd. Hun aanval beloopt 115,000 man.

De Russische versterkingen, die in de laatste twee maanden in de Krim zijn aangekomen, werden op 100,000 man begroot, waarvan echter een derde te Perekop is gebleven.

Terwijl de Russen en de geallieerden gereed waren tot een algemeenen aanval, deden de eerstgenoemden een nachtelijken uitval uit Sebastopol op de Fransche belegeringswerken. Te gelijkertijd had in de rigting van Tschernaja een aanval plaats op de Engelschen, die, ondersteund door eene Fransche brigade, de Russische divisie terugsloegen nog vóór de aankomst van generaal Bosquet.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN MAANDAG 19 FEBRUARIJ.

Ingekomen een wetsontwerp tot het verleenen van eene bijdrage voor het graven van een kanaal van Grave naar den Amer (reeds ten vorigen jare ingediend).

Aan de orde is de discussie over het wetsontwerp *tot regeling van de ministeriële verantwoordelijkheid.*

De heer MACKAIJ is 't eerst aan 't woord. Spr. heeft de antecedenten van het onderwerp nagegaan en is tot het resultaat gekomen, dat de gedachtewisseling daarover gevoerd niet gezegd kan worden, onvruchtbaar te zijn geweest. Die antecedenten hebben hem geleerd, dat in de beginselen over het onderwerp wel degelijk ontwikkeling bestaat, en nu nog wordt de ministr. verantw. in dubbelen zin verstaan of uitgelegd, namelijk de financiële en constitutionnele verantwoordelijkheid. (Bij afwijking van het onderwerp betoogt Spr. hier tusschen in, dat twee hoogleeraren hier te lande de beginselen der getemperde democratie doceren (de heeren Jonckbloet en Opzoomer) waartegen Spr. opkomt.) Spr. leest daarna uit de *Arnhemsche Ct.* een citaat voor, om te bewijzen *hoe* de constit. partij de minist. verantw. begrijpt, 'tgeen door hem bestreden wordt. Volgens hem was de minist. verantw. geen *waarborg* voor onschendbaarheid, maar het *gevolg* daarvan. De verhouding tusschen de Regering, de Kamer en den Koning maakt de kracht der Regering uit; de Ministers zijn geene dienaren des Konings, maar vertegenwoordigers der Kroon, om met de vertegenwoordigers des Volks maatregelen in 't algemeen belang te nemen. Zij staan niet *onder* de Kroon, maar *met den Koning* aan 't hoofd der Regering. Daardoor wordt eenheid en initiatief geboren; de Ministers vragen dan niet wat de meerderheid wil; ook zijn ze dan niet gewillige dienaren des Konings. De persoonlijke invloed tusschen Koning en Ministers moet bij dit alles een geheim blijven. Op die wijze zou men, volgens Spr., eene *nationale* min. verantw. erlangen en voorkomen dat de Souvereiniteit niet verloren ga of zich oplosse in zoo velerlei Souvereiniteit als er Ministers zijn. — Tot het wetsontwerp zelf komende, zou Spr. wenschen, dat ook de politieke verantwoording daarbij geregeld ware, en dit te meer, omdat men, *na* aanneming dezer wet, zou kunnen beweren, dat die politieke verantwoording slechts is een klank, eene illusie. Daartegen protesteert Spr.; want *die* verantw. acht Spr. het meest gewigtige gedeelte. Tot een ander bezwaar komende, meent Spr. dat het onmogelijk zijn zou ooit de wet uit te voeren, al ware dit noodig, indien het woord »*klaarblijkelijk*« in het ontwerp moest blijven; want de schuld eens Ministers zal wel nimmer als klaarblijkelijk kunnen worden beschouwd of geconstateerd. Eindelijk handelt Spr. over de straffen en de wijze, waarop ze zullen worden uitgevoerd. Spr. zal evenwel op die punten nader terug komen.

De heer VAN GOLTSTEIN zegt, dat men, bij de behandeling van dit onderwerp, zich eenvoudig bepalen kan tot de beantwoording der vraag, of het wetsontwerp voldoet aan de voorschriften der Grondwet? Volgens Spr. komt, overeenkomstig de Grondwet, de publieke verantwoordelijkheid het eerst te voorschijn, de verantwoordelijkheid van het ministerie in het geheel voor den rigtigen gang van 't bestuur en de verantwoordelijkheid van elk Minister in het bijzonder voor zijne daden. Die politieke verantwoordelijkheid lost zich echter op, volgens Spr. in den bijval of afkeuring der ministeriële daden door de vertegenwoordiging, waardoor aan Ministers de gelegenheid wordt gegeven of benomen om te blijven besturen. Die verantwoordelijkheid is volgens Spr. voor regeling bij de wet niet vatbaar. De natie moet daarvoor in de pligtsbetrachting van de vertegenw. haar waarborg vinden. Alleen de strafregterlijke verantw. moet bij de wet geregeld worden. Spr. gaat na, wat daartoe behoort en komt tot de slotsom, dat art. 3 van 't ontwerp uitbreiding geeft aan de strafr. verantw. voorgeschreven bij de Grwt.; want bij dat art. wordt verder gegaan dan de Grwt. verlangde. De schroomvalligheid der Regering om de minister. verantw. te waarborgen is, volgens Spr., te ver gedreven. Spr. kan ook niet de doelmatigheid der bepalingen beamen; want men had zich zeer goed kunnen beperken tot 't geen de Grondwet verlangt.

De MIN. VAN JUSTITIE is 't volkomen eens met den heer Mackaij, dat de staatk. verantw. des Minister bestaat geheel onafhankelijk van de wet. Daarom achtte de regering het opnemen van eene daartoe betrekkelijke zinsnede in den considerans genoegzaam om dit te constateren. Intusschen heerschte bij de kamer omtrent dit punt verschil van gevoelen; de Regering herhaalt dus hier, dat alhoewel de polit. verantw. voor wettelijke regeling niet vatbaar was, zij uitdrukkelijk door haar wordt erkend.

Wat de bezwaren betreft aangaande de adjectiva, die bij art. 3 van 't ontwerp gevoegd zijn, om den aard der misdrijven te omschrijven, zegt de Min., dat de wet is gemaakt met het oog op alle mogelijke toekomstige Ministerijën, en dat, wanneer die adjectiva werden weggelaten de wet zou ophouden eene strafwet te zijn. De Minister adstrueert dit nader door voorbeelden, aan het strafwet-

boek ontleend. De regter moet steeds verklaren of de schuld begaan is met opzet of niet; alleen dan is eene handeling strafbaar, wanneer zij met een boos opzet, niet onwetend begaan is. Daar dit geschiedt ten aanzien van alle andere misdrijven, waarom zou 't niet kunnen plaats hebben, met betrekking tot feiten, door Ministers gepleegd? De handelingen sub a—d van art. 3 van 't ontwerp opgenoemd, nagaande, betoogt de Minister, dat in al de gevallen sub *a* de handeling zelve geen gevolg heeft, omdat niemand zich stoort aan een onwettig besluit of aan eene onwettige handeling. Wat de bepaling sub *b* betreft, meent de Min., dat het niet kan opgaan om een Ministerie bijv. aan te klagen wegens schennis der grondwet, zoo dikwerf men, ingevolge een strijd van gevoelen, meenen zou, dat in strijd met de Grondwet gehandeld ware. Dan zou men bij de aftreding van *elk* ministerie eene criminele vervolging hebben. De Minister gelooft dus, dat het noodig is te bepalen, dat de schennis *klaarblijkelijk* en *des bewust* gepleegd moet zijn, om strafbaar te wezen. Wél is de regel, dat ieder ondersteld wordt de wetten van den Staat te kennen; maar zou men niet gevangenis of bannissement kunnen straffen een Minister, die juist niet wist het bestaan van de eene of andere wet? En dat zou het gevolg zijn, indien de wet niet karakteriseerde, wat eigenlijk de handeling des Ministers misdadig maakt.

De Minister eindigt met de verklaring, dat, welk 't besluit des Kamers ook zij omtrent deze wet, hij de bewustheid heeft, gedaan te hebben al wat hij kon, om het onderwerp wettelijk te regelen; maar dat hij voor zich geene vrijheid vindt, om uit het wetsontwerp die »adjectiva« te ligten, zonder welke het mogelijk zou zijn ieder Minister, elken dag te veroordeelen.

De heer VAN GOLTSTEIN komt op zijne eerste rede nu nader terug en bestrijdt o. a. het betoog des Ministers, dat de aard der misdrijven door de adjectiva »*klaarblijkelijk*«, »*des bewust*« enz. zou moeten omschreven worden.

Daarna zijn *de algemeene discusiën* gesloten.

Art. 1, dat geene discusiën uitlokt, wordt zonder stemming *aangenomen.*

Bij art. 2 vraagt de heer THORBECKE het woord. Spr. heeft twee bedenkingen: 1o. of het woord »*uitvoering*« in dit art. niet te veel is, en of 't niet beter ware te zeggen »aansprakelijk voor de uitvoering«? 2o. Of de medeonderteekening uitsluit de aansprakelijkheid van andere Ministers, die evenwel aan de uitvoering hebben deelgenomen, 'tgeen Spr. meent dat de bedoeling niet zijn kan?

De MINISTER VAN JUSTITIE gelooft niet, dat de medeonderteekening uitsluit de aansprakelijkheid van andere Ministers; want art. 3 wijst aan, dat Ministers aansprakelijk kunnen zijn voor besluiten, die niet door hen zijn gecontrasigneerd.

De heer THORBECKE dringt zijne bedenkingen nader aan, en betoogt o. a. dat de Minister, hem omtrent de aansprakelijkheid in 't gelijk stellende, vergeet, dat alsdan art. 2 ook behoort te worden gewijzigd; want volgens Spr. slaat litt. *c.* van art. 3 niet op 't geen hier door hem op 't oog wordt gehouden.

De MIN. VAN JUSTITIE noodigt den heer THORBECKE uit het door hem verlangde bij een amendement voor te dragen; maar handhaaft de redactie der Regering.

De heer THORBECKE, aan 't uitgedrukt verlangen voldoende, stelt alsnu een amendement voor, strekkende om 't laatste gedeelte van art. 2 aldus te lezen; »*dat voor die besluiten of beschikkingen aansprakelijk is.*«

De MIN. V. JUSTITIE zegt, dat hij het, wat de zaak betreft, volkomen eens met den heer THORBECKE is, en derhalve zal de regering zich tegen het amend. niet verzetten.

Het amendement van den heer THORBECKE wordt daarna met 49 tegen 2 stemmen *aangenomen.*

TEGEN de heeren: de Kempenaer en Hoffman.

Art. 2 wordt zonder hoofdelijke stemming *aangenomen.*

Bij art. 3 komt de heer VAN GOLTSTEIN terug op al de reeds door hem ontwikkelde bezwaren en stelt derhalve voor, bij wijze van 2 amendementen om weg te laten in art. 3 1°. uit al. *b* de woorden: »*ofschoon behoorlijk ingelicht en gewaarschuwd*«; en 2°. in den aanhef van al. *e* te voegen de woorden: »*of grootelijk verzuim*«, en lit. *f* van 't artikel weg te laten.

De heer v. ECK maakt de bedenking, dat de handelingen, omschreven in art. 3, facultatief zullen zijn wanbedrijf of misdrijf, waarvan de beslissing zal zijn opgedragen aan den Hoogen Raad, door welke beslissing het reeds van zelf een misdrijf worden zou.

De MIN. V. JUSTITIE bestrijdt de beide amendementen van den heer v. Goltstein op grond, dat werden de voorgestelde woorden geschrapt en al. *e* en *f* zamengesmolten, ieder oogenblik ieder Minister schuldig zou kunnen bevonden worden.

De heer THORBECKE stelt voor *vier* amendementen, strekkende om 1°. uit lit. *a* weg te laten het woord »*klaarblijkelijk*«; 2°. uit lit. *b* de woorden: »*bewust de beschikkingen*«- 3°. uit lit. *c* weg te laten het laatste gedeelte en daarvoor te lezen: »*niet van de vereischte medeonderteekening van een der hoofden der ministeriële departementen voorzien*«; en 4°. om in lit. *d* weg te laten het woord »*klaarblijkelijk.*«

De heer THORBECKE stelt voor, om deze amendementen, zoowel als die van den heer van Goltstein, die allen zoo zeer ingrijpen in 't stelsel van den Minister, te doen drukken en derhalve de vordere discussiën daarover te verdagen tot morgen ochtend. — Zonder discussie vereenigt zich de Vergadering met deze *motie van orde.*

De amendementen van den heer THORBECKE worden daarna door een aantal leden ondersteund.

De heer DE BRAUW vereenigt zich met de amendementen van de heeren THORBECKE en VAN GOLTSTEIN, maar wenscht nog een nieuw artikel in te lasschen van den volgenden inhoud.

»De hoofden der ministeriële departementen zijn, volgens deze wet, alleen strafbaar, wanneer de handeling met opzet is gepleegd of het verzuim uit grove nalatigheid is ontstaan.«

Deze zeven amendementen zullen nu gedrukt worden.

De commissie van rapporteurs brengt haar eindverslag uit over het voorstel van de heeren van Nispen c. s., nopens de afschaffing van den roggeaccijns. De dag der discussie zal nader worden bepaald.

De Commissie voor de verzoekschriften heeft verslag gedaan op een adres tot wijziging der bepalingen, wegens de pensioenen en toelagen der predikanten. De Commissie stelt de nederlegging ter griffie voor.

De heer VAN HOËVELL stelt in verband met de discussie bij hoofdstuk VI der begrooting voor, behalve de nederlegging ter griffie, ook de verzending aan den Minister voor de zaken der Herv. Eeredienst.

De VOORZITTER ontwaart, dat er geen genoegzaam getal leden meer aanwezig is, en meent dus de beslissing ten deze te moeten aanhouden.

De VOORZITTER geeft kennis, dat de commissie voor de verzoekschriften den heer Dirks tot haren voorzitter gekozen heeft.

Daarna is de vergadering tot morgen ochtend gescheiden

's Gravenhage, 17 Februarij.

Z. M. heeft de benoeming van den burgemeester der gemeente Oost- en West-Barendrecht, H. Smank, tot secretaris dier gemeente bekrachtigd.

—

Z. M. heeft op verzoek, aan den officier van gezondheid der 3de kl. bij het leger in Oost-Indie A. C. H. Schreuder, thans met verlof hier te lande, eervol ontslag verleend uit de dienst, onder toekenning van pensioen.

Zoo er al te Parijs nog twijfel bestaat ten aanzien der verwezenlijking van het plan des Keizers om naar de Krim te vertrekken; omtrent het plan zelfs bestaat geen twijfel. Men weet thans op stellige wijze dat alles gereed is voor een eventueel vertrek. Men weet ook, dat Prins Jerome in dit geval zou worden benoemd tot luitenant-generaal van het Keizerlijk met een regeringsraad, welke zamengesteld zal zijn uit den ministerraad en de presidenten van het Wetgevend Ligchaam en van den senaat.

Een artikel eergister door den *Moniteur* medegedeeld schijnt in zekeren zin op het vertrek van den Keizer voor te bereiden; want in dit artikel wordt aangetoond, dat de tegenwoordige instellingen van Frankrijk thans sterk en stevig genoeg zijn, dat het hoofd van den staat zich kunne verwijderen, zonder gevaar voor wanorde of verzwakking van magt.

Een ander feit evenzeer van hoog belang, is het sluiten eener overeenkomst tusschen Pruissen en de Westersche mogendheden. Het schijnt zeker, dat men dienaangaande tot overeenstemming is geraakt, en dat de sluiting van het tractaat kan worden beschouwd als slechts van eenige formaliteiten afhangende.

Men weet, dat Lord Palmerston verzocht heeft, geen gevolg te geven aan de motie van enquête van den heer Roebuck. De edele lord heeft thans aangewezen de maatregelen, welke reeds door het nieuwe ministerie genomen zijn, om zich te vergewissen omtrent den waren toestand van zaken, en te herstellen, wat voor verbetering vatbaar is.

Maar deze en dergelijke maatregelen, welke reeds voorzien werden, schijnen de oppositie niet te vreden te stellen.

Het Journal de St. Petersburg bevat een Keizerlijk manifest van 10 Febr. waarbij eene algemeene wapening der militie wordt bevolen.

De Keizer zegt dat de hoop, om zonder strijd een waarborg te erlangen voor de regten der christenen in het Oosten hem hebben doen besluiten om in onderhandeling te treden.

De vijandelijke wapeningen noodzaken hem nogtans om de middelen van verdediging, welke ter zijner beschikking gesteld zijn te vermeerderen. Dientengevolge beveelt de Keizer, rekenende op de gratie Gods en de liefde van zijn volk, eene algemeene wapening der militie in het Keizerrijk overeenkomstig een speciaal reglement te dezer zake.

Wij vernemen, dat de heer W. M. van Renesse, apotheker alhier, die 't eerste het denkbeeld zou hebben opgevat om een standbeeld voor wijlen Koning Willem II op te rigten, benoemd zou zijn tot ridder der Luxemburgsche orde van de Eikenkroon.

De *Staats-Courant* bevat een overzigt van de opbrengst der middelen (hoofdsom en opcenten) over de maand Januarij in vergelijking gebragt met derzelver opbrengst over Januarij 1854.

Daaruit blijkt: dat de directe belastingen opbragten in Jan. 1855 *f* 772.652.40 tegen *f* 702,540.98½ in 1854; de in- en uitgaande regten en scheepvaartregten *f* 187.519.26 tegen *f* 161.621.53½ in het vorige jaar: de accijnsen *f* 2.249.681.06 tegen *f* 2,127,991.62½ in 1854; de waarborg en bel. der gouden en zilveren werken *f* 14.531.60½ tegen *f* 11.847.01 in 1854; de indirecte bel. *f* 1.036.302.10 tegen *f* 893.605.25½; de opbrengst der posterijen beliep *f* 134.557.57½ tegen *f* 139,215.89½ in het vorige jaar en de Staatsloterij *f* 307.50 tegen *f* 148.00 in 1854.

Meer bragten op: de directe belastingen *f* 70.111.41½, de in- en uitgaande regten en scheepvaartregten *f* 5,897.72½ de accijnsen *f* 121,689,43½; de waarborg en belasting der gouden en zilveren werken *f* 2,684,59½; de indirecte belastingen *f* 142,696.74½ en de Staatsloterij *f* 159. Minder bragten op de posterijen *f* 4,658.32.

Het totaal-generaal der opbrengsten beliep, in Januarij 1855 *f* 4.395.551.50 tegen *f* 4.036.970.30½ in 1854 of *f* 358.581,19½, *meer* dan in Januarij 1854 en *f* 254,472... *minder* dan het $\frac{1}{12}$ der raming.

---

* Heden wordt in deze residentie op de gebruikelijke wijze de acht-en-dertigste verjaardag herdacht van den Koning, door het uitsteken der vlaggen van de openbare en vele bijzondere gebouwen, en door het bespelen van het klokkenspel. Uithoofde der gladheid heeft er geen groote parade plaats gehad. Des morgens heeft Z. M. HD. militair huis ontvangen, en tegen den middag was er receptie van de Koninklijke hofhouding. Des namiddags had er bij H. M. de Koningin-moeder familie-diner plaats.

Volgens het medegedeelde verslag der hoofd-commissie tot oprigting van het standbeeld voor Z. M. wijlen Koning Willem II, heeft de vervaardiger de heer E. F. George (het gieten der beelden er onder begrepen) de som van *f* 32,087.46½ voor zijn werk ontvangen. Behalve dien nog de ridderorde van den Nederl. Leeuw, een som van *f* 300, die hem vroeger voor zijn bekroond model toegekend was, en eindelijk een zeer kostbaar geschenk in zilver van H. M. de Koningin-moeder. (*Astrea.*)

De kavallerie en artillerie van het Limburgsche bondscontingent zullen te Roermond en omstreken worden bijeengetrokken, om aldaar op voet van oorlog te worden gebragt. Reeds is er onderhandeld voor de leverancie van fourages voor 700 paarden.

Eerste Huwelijks-afkondiging.

Zondag den 18 Febr.

François Stabat, 51 j., wedr. van Euphrasie Hortense Desirée Perrée, met Hermina Josina Hendrica van Craneuburgh, 33 j. — Adrianus Joseph Brondgeest, bijna 21 j., met Johanna Maria Erdman, 20 j. — Arie de Jong, 21 j., met Dirkje Taal, 22 j. — Cornelis Leendert Huijser, 27 j., met Mechelina Wilhelmina Geluk, 28 j. — Machiel Roest, 25 j, met Maria Johanna Koster, 32 j. — Wilhelmus Johannes Leurs, 26 j., met Johanna Elisabeth Schotmans, 26 j. — Jacob Dompeling, 22 j., met Alida Catharina Haneveld, 30 j. — Jacob Haas, 24 j., met Sara van Daalen, 25 j — Azuerus Koolhoven, 25 j., met Elizabeth Cornelia Jedelo, 22 j. — Hendrik van Helmond, 35 j., met Johanna Cornelia Boer, 27 j.

Per Telegraaf.

Parijs, 18 Februarij. De *Moniteur* behelst berigten uit Pera van den 8sten. Het weder was fraai en de zuidenwinden begunstigden het arrivement der schepen.

De tijdingen uit de Krim luiden bevredigend.

Hetzelfde blad deeld ook nog berigten mede uit Pera van 5 dagen lateren datum dan de bovengemelde, volgens welke de Russen te vergeefs hadden getracht Eupatoria te verontrusten.

Advertentien.

Door S. VAN REIJN SNOEK, te Rotterdam, is uitgegeven:

DE SUIKER-WET

AAN HET

ALGEMEEN BELANG GETOETST

DOOR

THS VAN STOLK.

Prijs 60 cents. (776)

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 19 Februarij 1855.

Nederland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	2½	$60\frac{7}{16}$ ½
Dito Certificat.	3	$71\frac{3}{4}$ ⅞ ⅞
Dito Dito.	4	$89\frac{1}{2}$ $\frac{9}{16}$
O. I. Leening	4	
Amort. Syndic.	3½	
Hand.-Maats.	4½	
Belgie.		
Certificaten	2½	
D° *Rotschild*	2½	
Frankrijk.		
Obligatiën	3	
Spanje.		
Nieuwe	1	$17\frac{11}{16}$ ¾
Dito Buitenl.	3	
D° Binnenl. s/m.	3	$30\frac{9}{16}$ ⅝
Bew. Sp. Com.		$4\frac{9}{16}$
Amort. Schuld.		
Portugal.		
Londen nieuwe.	5	$87\frac{1}{2}$ $\frac{9}{16}$
Dito uitgest.	4	

Rusland.	Pct.	
Hope 1798/1816	5	$99\frac{3}{4}$ 10[illegible]
Dito 1828/1829	5	$99\frac{1}{2}$
Cert. 1831/1838	5	82
Dito Dito	4½	$86\frac{1}{8}$
Dito *Hope*	4	
Dito *Stieglitz*	4	
Dito dito 5e Ser.	4	
Dito 1854	5	81
Inschr. Assig.	6	
Certific. dito.	6	
Polen.		
Obligatiën	4	
Oostenrijk.		
Metaliek	5	60[illegible]
Dito bet. Amst.	5	72[illegible]
Dito Nation.	5	63[illegible]
Dito 1847	2½	30[illegible]
Dito 1851/1852	2½	30[illegible]

Mex., te Londen, 3 pCt. $19\frac{15}{16}$, $20\frac{1}{8}$; Dito onbep. $19\frac{15}{16}$, $20\frac{1}{8}$; Gren., te Londen, uitgest. p. s. 100, $2\frac{1}{4}$ pCt.

Over het geheel verkeerde de markt heden in een ongunstige stemming, inzonderheid betreffende Oostenrijksche en Russische.

—

FRANKFORT, 16 Febr. Metalliek, 5 pCt. 63..., 1 pCt. $17\frac{5}{8}$.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.